

**RADA GMINY
w UNISŁAWIU**

SPRAWOZDANIE

z działalności **Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu** za rok 2012

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania wynikające z polityki społecznej państwa.

Pomoc społeczna w myśl ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2013, poz.182) jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ośrodek realizuje następujące zadania pomocy społecznej:

1. własne gminy,
2. własne o charakterze obowiązkowym,
3. zlecone gminie przez administrację rządową,
4. wynikające z innych ustaw min. ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o systemie oświaty, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawach o ubezpieczeniu zdrowotnym i emerytalno-rentowym.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ w UNISŁAWIU w 2012 roku realizował następujące formy pomocy:

W RAMACH ZADAŃ ZLECONYCH :

L.P.	Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	5	464	23 200

W RAMACH ZADAŃ WŁASNYCH:

L.P.	Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1.	Zasiłki stałe (dotowane)	33	286	101 416
2.	Zasiłki okresowe (dotowane)	221	1 036	287 415
3.	Schronienie	4	572	17 112
4.	Posiłek (dotacja + środki własne gminy)	194	28 628	76 796
	w tym dla dzieci	191	28 454	76 100
5.	Sprawienie pogrzebu	0	0	0
6.	Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem. W tym:	222	680	83 585
	zasiłki na zakup posiłku	135	580	9 850
	zasiłki specjalne celowe	58	100	1 058
7.	Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	5	49	84 338

Pracownicy ośrodka poza osobami korzystającymi z pomocy społecznej, którzy objęci są **pracą socjalną** objęli samą pracą socjalną 142 osoby. Liczba osób w tych rodzinach wyniosła 401. W ramach pracy socjalnej, każdy pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu prowadzi **karty pracy socjalnej**, gdzie każdorazowo wpisywane są podejmowane działania. Praca socjalna prowadzona była również w oparciu o kontrakt socjalny. Liczba osób objęta kontraktami wyniosła 21. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Jest ukierunkowana na rozwiązywanie różnych problemów dotyczących osób lub rodzin, powodujących określone dysfunkcje w ich życiu lub prowadzących do ich wykluczenia społecznego. Osoby, które zgłosiły się do GOPS skorzystały również z pomocy w załatwianiu swoich spraw urzędowych i poradnictwa. Tą formą pomocy objęto 75 osób. Liczba osób w tych rodzinach wyniosła 125. Pracownicy ośrodka przeprowadzali wywiady nie tylko w przypadkach osób ubiegających się o pomoc społeczną, ale również na wniosek innych instytucji. Przeprowadzane były również wywiady w przypadku osób ubiegających się o pomoc w formie dodatku mieszkaniowego oraz u dłużników alimentacyjnych.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Unisławiu w 2012 roku zatrudnionych było 8 pracowników w tym: kierownik GOPS – 1 etat, pracownicy socjalni 3 ½ etatu, podinspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego 1 ½ etatu, główna księgową na 0,6 etatu.

Ponadto w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej od VII do XII 2012r. zatrudniony był Asystent rodziny.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

Ośrodek prowadzi całą dokumentację związaną z opłacaniem składek, zgłaszaniem podopiecznych do ubezpieczenia i wyrejestrowywaniem, sporządzaniem raportów miesięcznych i deklaracji.

L.P.	Składki opłacane za osoby pobierające:	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1.	zasiłki stałe	24	244	8 341
2.	świadczenia pielęgnacyjne	29	302	14 134

Współpraca:

W realizacji zadań gminny ośrodek pomocy społecznej współpracuje m. in. ze szkołami, instytucjami, policją, sądem, komornikami sądowymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stowarzyszeniami, Polskim Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów w Unisławiu, Stowarzyszeniem na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Iskierka” w Unisławiu.

W celu ustalenia niepełnosprawności ośrodek współpracuje z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Chełmnie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu realizuje ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Został opracowany i jest realizowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2011-2015. Zgodnie z w/w programem został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego obsługę organizacyjno - techniczną zapewnia GOPS w Unisławiu. Pracownicy socjalni biorą udział w grupach roboczych tworzonych w ramach Zespołu.

Kolonie:

Ośrodek stara się wyszukiwać sponsorów na opłacenie wycieczki letniej dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.

W 2012 roku udział w koloniach do Zakopanego wzięło 4 dzieci. Podczas wycieczki letniej był realizowany program z zakresu profilaktyki radzenia sobie z agresją oraz profilaktyka antyzależnieniowa.

Żywność:

Innym rodzajem pomocy realizowanej przez GOPS jest pośredniczenie w przekazywaniu pomocy żywnościowej w ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej Ludności Unii Europejskiej” z Toruńskiego Centrum CARITAS. W 2012 roku pomoc otrzymało 586 osób. Uprawnione osoby otrzymały następujące artykuły spożywcze. Wolontariusze ze Szkolnego Koła Caritas w Unisławiu zbierali żywność w Sklepie ORPOD przed świętami Wielkanocnymi i Bożego Narodzenia. Zebrana żywność została przekazana przez GOPS 8 rodzinom znajdującym się w trudnych warunkach bytowych.

Paczki:

GOPS w Unisławiu zakupił i obdarował paczkami ze słodyczami z okazji Świąt Bożego Narodzenia 220 osób powyżej 80 roku życia oraz 90 paczek dla rodzin korzystających z pomocy tut. ośrodka.

Sprzęt rehabilitacyjny:

W ramach pomocy osobom potrzebującym (głównie niepełnosprawnym) wypożyczamy również sprzęt rehabilitacyjny: chodziki, kule, wózki inwalidzkie, łóżka dla obłożnie chorych, które posiadamy na stanie ośrodka.

Zbiórki rzeczy używanych:

Ośrodek w ramach swoich skromnych możliwości lokalowych zbiera odzież używaną, sprzęty AGD i RTV oraz meble, które na bieżąco są przekazywane osobom potrzebującym.

Praca na rzecz osób potrzebujących to nie tylko kwoty przyznanych i wypłaconych świadczeń. Poza przyznawaniem zasiłków zajmujemy się również rozwiązywaniem trudnych spraw życiowych i aktywną integracją naszych podopiecznych. Zakres pracy pracowników ośrodka wymaga wszechstronnej wiedzy, umiejętności do odpowiedniego pokierowania sprawami ludzi, wspierania ich, a nie wyręczania. Działania te mają być skuteczne i efektywne, mają służyć wzmocnieniu rodzin, aktywizować i usamodzielniać i na tych celach powinna skupiać się nasza praca, gdzie niekiedy oczekiwane efekty zauważa się po wielu latach mozolnej pracy z rodziną.

Istotną przeszkodą w realizacji solidnej pracy socjalnej jest sukcesywne nakładanie na tut. Ośrodek Pomocy Społecznej nowych zadań, które absorbują czas i energię, co w konsekwencji wpływa na jakość pracy wykonywanej przez pracowników socjalnych.

PROJEKT SYSTEMOWY:

W 2012 roku ośrodek już piąty rok realizował projekt systemowy pn. „Mówimy NIE wykluczeniu społecznemu” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII, Promocja integracji społecznej, Poddziałanie 7.1.1, Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt współfinansowany był przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób zamieszkujących na terenie gminy Unisław. Działaniami objęto 18 niepracujących osób, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, o niskich kwalifikacjach zawodowych

i umiejętnościach psychospołecznych. Projekt zakładał kompleksowe podejście do problemów osób narażonych na wykluczenie społeczne. W ramach projektu beneficjenci przeszli cykl zajęć i szkoleń obejmujących następujące działania: trening kompetencji i umiejętności społecznych, kurs podstawy obsługi komputera, szkolenia zawodowe: kurs pracownik robót ogólnobudowlanych oraz kurs sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej.

W ramach projektu realizowany był również **Program Aktywności Lokalnej**, który został skierowany do 8 rodzin zamieszkałych w Racinieście. Zajęcia miały na celu nabycie nawyku dbania o estetykę miejsca zamieszkania. W ramach aktywnej integracji skierowaliśmy i sfinansowaliśmy zajęcia szkolne dla 2 osób (nauka w szkole średniej). W ramach działań o charakterze środowiskowym dla beneficjentów i ich rodzin zorganizowano wyjazd integracyjny do Myślicinka.

Wszyscy uczestnicy projektu w ramach działań o charakterze środowiskowym uczestniczyli wraz z rodzinami w pikniku integracyjno-rekreacyjno-sportowym. Zostały przeprowadzone konkursy, gry i zabawy, dzieci korzystały z trampoliny i zjeżdżalni. Uczestnicy otrzymali napoje, słodczyce i grochówkę. Za udział w konkurencjach były nagrody. Na zakończenie projektu GOPS zorganizował dla beneficjentów i ich rodzin wyjazd integracyjny do kina w Toruniu mający na celu rozwijanie zainteresowań, form spędzania czasu wolnego oraz nawyku uczestnictwa w kulturze. W czasie zajęć i wyjazdów beneficjenci mieli zapewniony posiłek oraz dowóz lub zwrot kosztów dojazdu na zajęcia. W grudniu zostało zorganizowane spotkanie podsumowujące projekt połączone z wręczeniem zaświadczeń i certyfikatów potwierdzających udział w projekcie i zdobyte umiejętności. W ramach projektu był zatrudniony pracownik socjalny. Koszt projektu wyniósł: **163 877,52 zł** (dofinansowanie) i wkład własny: **17 207,14 zł**. Wkład własny stanowiły zasiłki jednorazowe i jednorazowe specjalne, którymi objęci byli uczestnicy projektu. Wydatki zostały zatwierdzone przez Instytucję Pośredniczącą Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu.

Na początku realizacji (od 2008r.) projekt cieszył się dużym zainteresowaniem beneficjentów, natomiast z roku na rok liczba przeszkolonych osób rośnie, natomiast nie jest to proporcjonalne do ilości zatrudnienia. Staramy się, żeby każdy projekt oprócz szkoleń i kursów zawodowych zawierał wiele dodatkowych walorów i atrakcji. Niestety trudno nam znaleźć osoby, które z entuzjazmem uczestniczyłyby w projekcie. Ponadto każdego roku narzucana jest coraz większa liczba beneficjentów, co stanowi istotną przeszkodę w dalszej realizacji projektu systemowego.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Od **01.05.2004** roku ośrodek realizuje również świadczenia rodzinne na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Z tej formy pomocy w 2012 roku skorzystały 503 rodziny.

l.p.	Forma pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłki rodzinne z dodatkami	350	11 877	1 108 299
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	186	2 455	375 615

3.	Świadczenie pielęgnacyjne	61	726	373 984
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (becikowe)	80	80	80 000
5.	Składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	41	515	72 325

W ubiegłym roku znacznie wzrosły koszty związane z wypłatą świadczeń pielęgnacyjnych oraz opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne. Wzrost kosztów związany był ze zniesieniem kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z tej formy pomocy oraz zwiększeniem kręgu osób uprawnionych do korzystania ze świadczenia pielęgnacyjnego.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Reguluje ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2012, poz. 1228).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725 zł**.

L.P.	Forma pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota Świadczeń w zł
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	68	826	255 721

Realizacja ustawy to nie tylko prowadzenie niezbędnej dokumentacji, przyznawanie i wypłata świadczeń osobom uprawnionym, ale cała procedura postępowania z dłużnikiem alimentacyjnym, stała współpraca z komornikiem sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne, z urzędem pracy w sprawie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, skierowanie dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych.

Dłużnik alimentacyjny zobowiązany jest do zwrotu organowi właściwemu – gminie wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z odsetkami ustawowymi.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego – przekazane przez Komorników Sądowych w 2012 roku wyniosły: 28 222,22 zł. Z tego przekazano na:

- dochody budżetu państwa: 18 543,70 zł
- dochody własne gminy wierzyciela: 4 839,26 zł
- dochody własne gminy dłużnika 4 839,26 zł

Łącznie do Gminy Unisław wpływy z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych oraz przez inne gminy wyniosły: 13 986 zł.

Od 01.01.2012 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje dodatkowo następujące działania:

STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Stypendium szkolne jest przyznawane na wniosek złożony do 15 września każdego roku.

Zasiłek szkolny przyznany w przypadku wystąpienia zdarzenia losowego, np. śmierci rodzica lub prawnego opiekuna, klęski żywiołowej, wydatków związanych z długotrwałą chorobą (ucznia, czy w rodzinie), innych, szczególnych okoliczności.

L.P.	Składki opłacane za osoby pobierające:	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1.	Stypendia	228	214 320	121 015
2.	Zasiłki szkolne	9	9	4 470

Powyższe świadczenia mają na celu wyrównanie szans edukacyjnych.

DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje mieszkańcom gminy w przypadkach ściśle określonych przez przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 71 poz. 734 z późn. zm.). Pracownik socjalny zajmujący się dodatkami mieszkaniowymi przyjmuje wnioski na dodatki mieszkaniowe oraz dokumenty uzupełniające, udziela informacji o warunkach otrzymania dodatku mieszkaniowego oraz sposobie wypełniania formularzy, ocenia prawidłowości wpływających wniosków w sprawie przyznania dodatków mieszkaniowych, sprawdza zawarte w nich informacje, wprowadza dane do komputera oraz oblicza dodatki mieszkaniowe, przygotowuje decyzji na podstawie analizy prawnej oraz wyliczonych danych składanych wniosków, przygotowuje opinie do odwołań od decyzji, konsultuje zaistniałe problemy z Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Toruniu, kieruje wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego budzące wątpliwości prawne do zaopiniowania przez radcę prawnego, analizuje statystykę składanych wniosków, prognozuje wydatki na dodatki mieszkaniowe, przygotowuje roczne sprawozdania i analizy z wykonania budżetu gminy w zakresie dodatków mieszkaniowych.

L.P.	Zasoby	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1.	gminny	24	1 990
2.	spółdzielczy	168	21 312
3.	wspólnot mieszkaniowych	110	11 516
4.	prywatny	106	13 962
Łącznie:		408	48 780

PODSUMOWANIE:

Osoby i rodziny ubiegają się o pomoc z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z różnych przyczyn. Od wielu lat znaczącą grupą wśród ogółu korzystających z pomocy są rodziny żyjące w ubóstwie. Często przyczyną takiego stanu jest utrwalone zjawisko wyuczonej bezradności, niezwykle odporne na zmianę. Mimo podejmowanych działań mających na celu przeciwdziałanie utrwalaniu i przekazywaniu z pokolenia na pokolenie zjawisk związanych z ubóstwem, wiele rodzin objętych od lat pomocą nadal pozostaje świadczeniobiorcami pomocy społecznej.

Są też pozytywne przykłady, pokazujące że wytrwała praca z rodziną prowadzi, choć małymi krokami do usamodzielnienia.

Jednym z dominujących problemów jaki występuje w rodzinach na terenie gminy jest problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W szczególności dotyczy to niektórych rodzin niepełnych i wielodzietnych oraz rodziców niepełnosprawnych intelektualnie. Rodziny te objęte są stałym wsparciem w formie pracy socjalnej.

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z pozostałymi formami wspierania i świadczeniami przyznawanymi klientom. Szansą na odbudowanie bezpiecznego środowiska rodzinnego jest gotowość do współpracy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych z pracownikiem socjalnym. W wielu przypadkach nie ma u rodziców woli zmiany sposobu życia. Działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych prowadzone są we współpracy z innymi specjalistami, w szczególności z kuratorami sądowymi, szkołą (pedagodzy szkolni, wychowawcy), lekarzami rodzinnym, psychologiem lub psychiatrą.

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, u których pomoc w formie usług opiekuńczych była niewystarczająca zapewniono pomoc instytucjonalną w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej. Istniejący w naszej gminie system środowiskowego wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi funkcjonuje w szczególności poprzez świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone). Jakość świadczonych usług wydaje się być wysoko oceniana przez odbiorców.

Sprawozdanie sporządziła:

p.o. Kierownika
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Urzędzie

mgr Ewa Rafajska